Katr. Kuriren

Nu är det "inne" med folkmusiken Unga och gamla på Brevenstämma

— Om man nu ska använde modeord i sammanhanget så vill jag påstå att det har blivit "inne" med folkmusik.

Bertil Rydberg från Örebro, både till yttre och inre en äkta spelman, sade detta med glädje i rösten. Folkmusiken har varit i en vågdal. Men TV med många fina inslag med folkdans och folkmusik, inte minst från Skansen, har gjort sitt. Folk har blivit intresserade igen.

Bertil Rydberg pressar det långa yviga skägget mot hakan med sin fiol, lägger stråken till strängarna och anför merittyngda spelmän från tre län i "Sensommarvalsen". Därmed öppnades årets sena spelmansstämma i Brevens bruk på söndagen.

Det var tyvärr glest med sörmländska inslag. Katrineholmarna Erik Lindell och Allan Karlsson samt Malmköpingsborna Bror Andersson och Sören Olsson var ensamma om att föra de sörmländska stråkarna. Så mycket större var inslagen från Östergötland och Närke.

Det är härligt med en spelmansstämma. Ännu bättre är det förstås om den kan hållas utomhus. Nu hade man med tanke på den sena årstiden föredragit att dra in under Brevensgårdens tak. Omkring 200 lyssnare trängdes i lokalen, där spelmän med och utan folkdräkter klämde i.

SPELGLÄDJE

Det råder idealitet och spelglädje när det bjuds in till spelmansstämma. Någon entré tas inte upp och för att få ihop pengar till åtminstone annonserna säljer man lotter. Spelmännen tycker det är lön nog att bara få spela, att få bjuda på prov ur vår fina folkmusik och att få föra traditionen vidare. Och när det blir paus i spelandet drar sig spelmännen ut till bilarna för en informell kafferast med termos och smörgåsar. Ingen lyx där, inte.

DUKTIGA FLICKOR

De flesta spelmän är grånade farbröder, behängda med varierande antal fina medaljer. Men det finns faktiskt rätt många yngre också, både pojkar och flickor, som bidrar till att föra folkmusiken vidare. Givetvis var det fioler i majoritet, men dagens längsta applåd fick faktiskt mycket välförtjänt systrarna Lena och Karin Ohlsson från Linköping, tolv och nio år gamla. De spelade flöjt så att både spelmän och publik häpnade.

GAMLA DRAGSPEL

En spelman ser inte ned på dragspel, om nu någon trodde det. Bertil Rydberg tog oss ur den villfarelsen. Men det ska vara äkta dragspel och inte elektroniska apparater, som man inte ens behöver dra bälgen på! Sådana har inte en äkta spelman mycket till övers för.

En verklig dragspelentusiast och samlare, Yngve Andersson från Norrköping, presenterade fyra Magdeburgerspel av "antik" modell. Han trakterade dem med verklig känsla och gjorde det som man spelade förr. Det har han lärt sig efter en bekant spelman, den för några år sedan bortgångne Johan Karlsson i Kolmården. Äldsta spelet var från 1877 och hade åtta tangenter och två basar. Melodin var äldre än så. Det yngsta Magdeburgerspelet var riktigt "modernt", ett treradigt från 1910. Yngve Andersson skulle kunna hålla på länge och berätta och spela. Han har 34 dragspel till hemma!

FOLKDANSER

Åtta medlemmar ur Folkungagillet i Linköping tog sedan scenen i besittning. Visserligen var det trångt om utrymmet, men det räckte ändå till smakprov på folkdanser från många landsändar. Och tiljorna, som stoppade för spelmännen taktfasta fotstamp, klarade även den här påfrestningen.

Det blev ett par timmars musikalisk fest i Brevensgården. En och annan menade att arrangemanget i fortsättningen borde ligga tidigare på säsongen så att man kunde hålla till ute. Vidare hörde vi lyssnare som saknade Gustaf Wetter från Katrineholm. Det hör liksom till på en spelmansstämma att man ska se och höra Gustaf Wetter.

Haldo

□ *Det sörmländska inslaget på spelmansstämman. Från vänster Erik Lindell och Allan Karlsson, Katrineholm, samt Bror Andersson och Sören Olsson, Malmköping. Foto: Henry Svensson.*

Katr. Kuriren 2019 - 71

□ *Gammal och ung på stämman. Spelmannen Bertil Rydberg från Örebro spelar tillsammans med de duktiga systrarna Lena och Karin Ohlsson. Foto: Henry Svensson.*

Här hjälpte det inte med fina medaljer...

Två små söta systrar från Linköping, Lena och Karin Ohlsson, tolv och nio år gamla, brädade alla medaljtyngda spelmän på spelmansstämman i Brevens bruk i går. Lena och Karin spelade duett på flöjt så att spelmännen satt förstummade och bara lyssnade. Belöningen blev stämmans i särklass längsta applåd.

Det var inte bara Lena och Karin utan också andra ungdomliga inslag som gör att spelmännen inte behöver oroa sig för rekryteringen. Bertil Rydberg från Örebro, som ledde stämman, kunde också med glädje konstatera att folkmusiken är på väg tillbaka efter en viss nedgång. Han trodde att TV har stor del i att det blivit så.

Det var gott om spelmän från Närke och Östergötland. Tyvärr inskränkte sig det sörmländska inslaget till fyra man, varav två kom från Katrineholm.

Sidan 3.